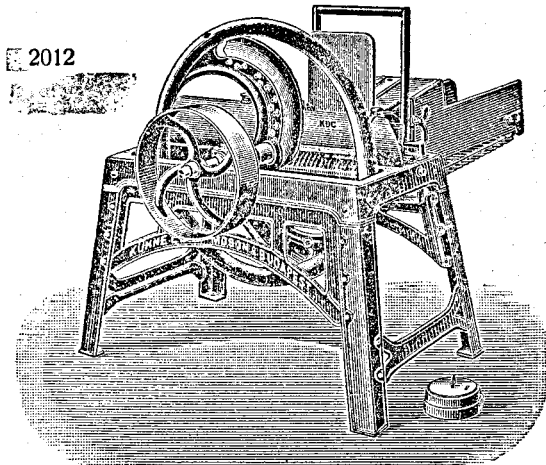

„KÜHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállít uradalmak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle

MEZŐGAZDASÁGI GÉPET. =

Idénygépek: szecs kavágók, répavágók, hengeres-, táresás- és köves darálók, tengeri mörzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeriszár-tépők, gyökmosógépek, takarmányfüllek.

Teljes takarmánykamraberendezések a legmodernebb kivitelben. Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
Fiókraktarak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár

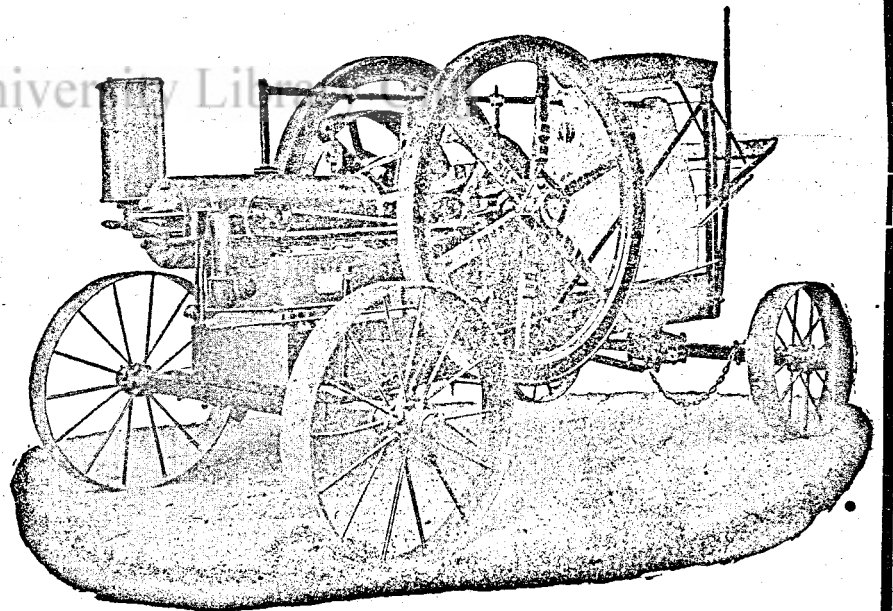
I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb béresre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyarmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecs kavágó, darálógép, répavágó, körfűrész, tengerimörzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomoblok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszár-tépőgép, tengerimörzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:
International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

Zsákot, Zsineget,

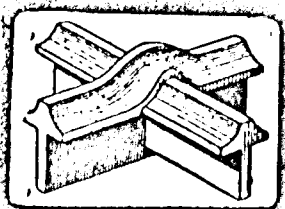
ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakötözők Intézet. — Tessek ajánlatot kérni.

Van 114 darab 11 hónapba járó mangalica malacom eladó (barizsfaj), a malacok a mezőszengyeli határon vannak, hirtapa-tanyán, ott meglehet nézni. Vészen átmentek 154-ből 40 darab pusztult el.

Értekezhetni lehet alólirotnál: Balázstelke, Szalma Sándor, g.-tiszt.

2861

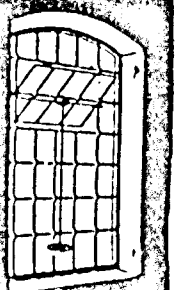
Szab.

„Köppinger”-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedült gyártó — tömörítéssel és költőképteliséssel díjtalanul szolgál

Lepter János vasszerkezeti és idomvasablakgyár Telefon 5322
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Haszonbérbe adó

Szilágy megyében, a zilahi járáshoz tartozó Debren község határában fekvő tagbirtok Körülbelül 440 magyar hold szántó, kaszáló, szőlő, gyümölcsös; négy szobás lakás, cselédlakok és mindenféle elegendő gazdasági épület, Zsibó, Zilah, Szilágycseh közelében.

Komoly reflectánsok, kik előbb megtekintették a birtokot, a feltételeket az ottani körjegyző úrnál, esetleg Simon János hbérlőnél Szentmáté (Szolnokdoboka vármegye) tudhatják meg.

2868

Eladó

tíz waggon első osztályú
étkezési célra és
vetőmagnak is alkalmas

Magnum Bonum-Burgonya

ab: Kolozsvár vasutállomás.

Eladó termelő címét megadja:

a kiadóhivatal.

2821

Eladó állatok.

Egy 168 cmtr. magas jegytelen sárga kanca belovagolva, szelid, teljesen megbízható női hátsónak és egyesben női hajtó kocsi előtt is.

10 drb. nagytestű, jó tejelő bivalytehén, ezekből jelenleg 2 drb. kisborjas, 6 drb.-nak január végéig, 2 drb.-nak tavaszig várható leborjuzása. Valamennyi borju nélkül, férfi és nő által egyaránt fejhető halgatagon avagy énekelve.

1 drb. nagy és 1 drb. 2 éves bivalybika. 2 drb. 2 éves bivalyüsző. 5 drb. 1 éves bivalyüsző és 1 drb. 1 éves bivalybika. Növendékek a legkiválóbb tejelő anyák borjai. 12 drb. 2 éves erős csontozatu magyarfajta ökör tinó

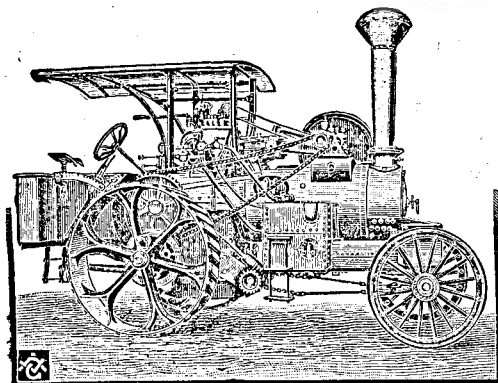
8 drb. erős csontos magyarfajta igásökör.

1 drb. jellegzetes, erős csontozatu, nagy és hosszú testű báznai fajta kan.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Majális-u 13

2829 II

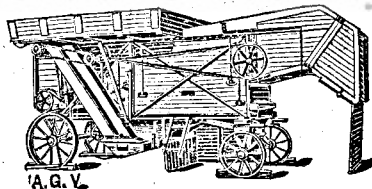
Az állami gépgyár gyártmányai:

Utimozdonyok

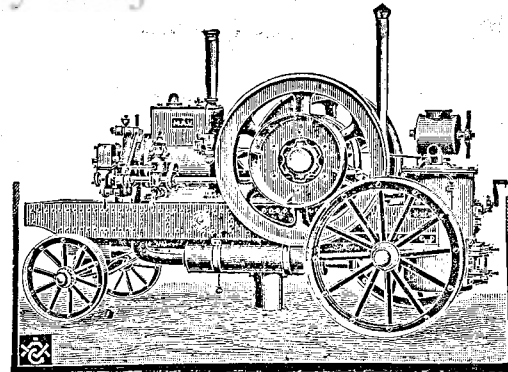
14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontatásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

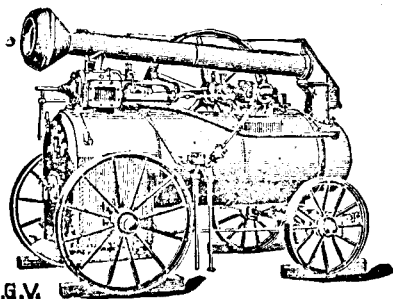
Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! Csekély kenőanyag-fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Rendkívül olcsó üzem! Szabadalom! Zajtalan működés! Könnyű kezelés! Üzemköltség naponként kb. 5 korona. Földgázüzemre is alkalmasak!

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vanderősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

„Losonci“ tolóhengeres,
„Rekord“ meritőkanalas
és

Szabad. „Rekord II.“

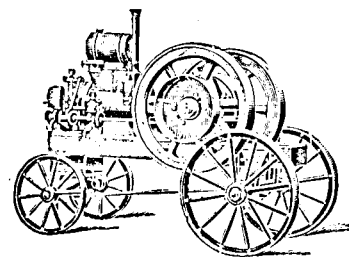
műtrágyavetőszerkezettel kombinált

sorvetőgépek.

Eredeti Kalmár-féle
gabonatisztító rosták.

Resicai acélekék.

2021

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyszerű kezelés! Egyenletes járás! Kevés benzinfogyasztás!

Uj árjegyzékünk megjelent!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Kivánatra szívesen megküldjük!
Budapest, Váci-körút 32. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZÉPKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLÓZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A vármegyék mezőgazdasági közigazgatása. <i>Szilassy Zoltán.</i>	35
Néhány szó a többtermelésről. <i>K-s</i>	36
A világ gabonatermése az 1912. évben.	37
Utmutatás, a városokban, nagyközségekben és azokhoz közelfekvő falvakban való gazdálkodásra: <i>Gáspár József.</i>	37
Egyleti élet	
Az erdélyi cukorrépatermelők gyűlése.	38
Kormányintézkedések.	38
Vegyes közlemények.	38
Hirdetések.	

A vármegyék mezőgazdasági közigazgatása.

Irta: *Szilassy Zoltán.*

Mikor a földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézéséről szóló 1912. évi XXIII. törvénycikket megalkotta; azt az egész gazdaközönség osztatlan örömmel és elismeréssel fogadta, mert ezáltal a törvényhatóságok szervezete egy oly szakközeggel bővítették, aki hivatalból köteles a vármegyék mezőgazdasági ügyeit gondozni és e végből a törvényhatóság viszonyait figyelemmel kísérve a törvényhatóságoknak és a kormánynak a helyi viszonyoknak megfelelő intézkedésekre javaslatokat tenni, a kormány rendeleteinek és a törvényhatóság kezdeményezéseinek végrehajtását sürgetni és ellenőrizni.

Ez a nagyon szükséges törvény ennek az évnek az első napjával lépett életbe. A törvény szerint minden törvényhatóságban a törvényhatóság és a törvényhatóság első tisztviselőjének gazdasági szakközegét a földművelésügyi miniszter által kinevezett gazdasági felügyelő képezi. Ennek megfelelőleg a törvényhatóság közgyűlésén és bizottsági ülésein a mezőgazdasági érdekű összes ügyekben a szakelőadói teendőket végzi, kinek véleményét mindazokban a közigazgatási ügyekben meg kell kérdezni, amelyek a földművelésügyi közigazgatás körébe tartoznak, de a gazdasági felügyelő jogosult önálló előterjesztést és javaslatot is terjesztetni a törvényhatóság elé a mezőgazdasági érdekek védelme és előmozdítása céljából, melyeket a törvényhatóság tárgyalni köteles.

Látható ebből a kivonatos ismertetésből, hogy a gazdasági felügyelőnek a mezőgazdasági érdekek szolgálata és előmozdítása terén igen szép és hasznos hatáskör van biztosítva. De látható az is, hogy a gazdasági felügyelő mint törvényhatósági előadó a gazdasági egyesületekben, mint társadalmi testületekben megnyilvánuló gazdai közvélemény érvényesítése terén is mily elsőrendű hatáskörrel

fog birni. Eppen azért felette szükséges, hogy a gazdasági felügyelő a gazdatársadalmi testületekkel a legszorosabb kontaktusban legyen, hogy ezáltal mintegy a gazdatársadalom ütőerén tartva kezét, állandóan tájékozva legyen a gazdatársadalom kívánságairól, bajairól és azokról az orvosszerekről, melyek ezeknek az enyhítésére, megszüntetésére alkalmasak. Erre a harmonikus munkásságra nagy szükség van és ezen munkásság biztosítására nagyon szükséges a hatáskörök lehető szabatos körvonalazása, mert több gazdasági egyesület köréből hallatszottak panaszok az iránt, hogy a gazdasági felügyelők még ott is, ahol jól működő gazdasági egyesület van, olyan térre is kiterjesztik működésüket, amely a gazdasági egyesületek hatáskörébe vág és ezzel tulajdonképpen a gazdasági egyesületek működése alól vonják el a talajt.

A földművelésügyi miniszterben azonban megvan a kellő érzék és a jóakarát a gazdasági egyesületek iránt nemcsak abban, hogy a viszonyokhoz képest tekintélyes anyagi segélyben részesíti azokat, hogy feladataik teljesítésére képesek legyenek, hanem az iránt is, hogy működési körüket biztosítsa és a felügyelők munkásságával összhangba hozza.

Erre mutat a gazdasági felügyelői intézmény életbeléptetése alkalmából a gazdasági egyesületekhez intézett rendelet, melyben közli a miniszter, hogy a gazdasági felügyelőségeket figyelmeztette arra, hogyha eddig is szükséges volt, hogy a gazdasági felügyelő a vármegyebeli gazdasági egyesülettel állandó összeköttetést tartson fenn, most már sokszorosan elutasíthatatlan feladata a gazdasági felügyelőnek a gazdasági egyesület tevékenységének készséges támogatása, az összhangzatos tevékenység feltételeinek megteremtése és általán a gazdatársadalmi tényezőkkkel való állandó együttes működés biztosítása és minden irányban azon kell lennie, hogy e gazdatársadalmi egyesületek tevékenysége érvényesüljön.

Ezzel szemben egészen természetes, hogy a gazdasági felügyelőségek is a magok hasznos feladatait csak akkor fogják

A szabadalmazott

„JURENÁK” EKE

- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

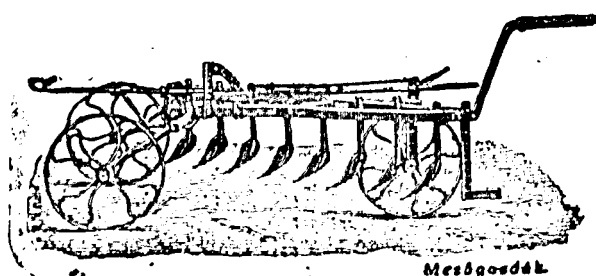
A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák” szab. Ekegyár R. T.
Marosvásárhely.

2003 II.

Nyolcvasú kultivátor

kitűnő eszköz tarlóhántásra.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31.

sikerrel betölteni, ha működésükben a gazdasági egyesületek odaadón fogják őket támogatni és maguk is a szükséges és kívánatos együttműködést megfelelőleg előkészítik.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a törvény életbeléptetése a gazdatársadalmi testületek támogatása és a gazdasági felügyelőségek odaadó működése mellett és a közös cél elérése érdekében kifejtett összehangzott együttes tevékenység következtében mezőgazdaságunk ügyei fejlesztésére és érdekei érvényesülésére a legszébb eredményeket fogják biztosítani.

Néhány szó a többtermelésről.

Nagy változásokat éltünk át az utóbbi években. Megélhetési viszonyaink oly rohamosan változtak, amint eddig példája sem volt. Megdrágultak az ipari termékek, megdrágultak az élelmi cikkek és ennek természetesen következményeként megdrágult különösen az emberi munkaerő. Míg a szellemi munkát ma sem fizetik meg jobban, mint 10-15 évvel ezelőtt, addig a fizikai munka kétszerte, háromszorta, sőt négyszerte drágább lett. Ennélfogva nemcsak azok érzik meg a minden vonalon való drágulást, akiknek élelmiszereiket piacról kell beszerezniök, de a fizikai munkaerő megdrágulása folytán megérzik azok is, akik az élelmiszert maguk termelik. Megérzi a gazdaközönység is, mert annak a napszámósának, akinek 1-2 koronát fizettek évekkal ezelőtt, ma 4-5 koronát kell fizetnie, a ruházatának és egyéb ipari termékeknek ára pedig rövid egynehány év alatt megkétszereződött.

Természetes következménye ennek, hogy azon szellemi munkásoknak, akiknek jövedelme nem emelkedett arányosan a folyton dráguló viszonyokkal, sokkalt többet kell dolgozniök, hogy többet keresve megélhessenek, a gazdának pedig többet kell termelnie, hogy fokozott kiadásait fedezhesse. Mivel pedig a gazdának nincs módjukban földterületüket megnagyobbítani, csak egyetlen mód áll rendelkezésre jövedelmük szaporítása céljából: a többtermelés. Többet kell tehát termelni mint eddig, két szem búzát kell aratni ott, ahol eddig csak egyet arattak és nem lehet tovább is azokon a nyomokon haladniök a mezőgazdaság terén, amelyen őseik haladtak, hanem okvetlenül át kell térnie a modern gazdálkodási rendszerre, hogy annak segítségével birtokukat jövedelmezőbbé tehessék.

Az a kérdés tehát, lehetséges-e az ed-

diginél nagyobb terméseket elérni, lehetséges-e a birtokot jövedelmezőbbé tenni?

Általánosan tudott dolog, hogy a tőlünk nyugatra fekvő államok gazdasági kulturája előrehaladottabb mint Magyarorszáé, ezek az államok általában véve nagyobb termésátlagokat érnek el, mint mi. Hogy ezen nagyobb termésátlagok a magyarországiakkal összehasonlíthatók legyenek Magyarország termésátlagát 100-zal fejezzük ki és a többi államokét viszonyítsuk ezen 100-as számhoz. Ilyen módon rendkívül könnyen érthetővé tesszük a dolgot. Ha tehát Magyarországon terem búzából mondjuk egy bizonyos területen 100 métermázsa, akkor a nyugati államok termés-átlagai a következők:

- Ausztria 118
- Németország 183
- Franciaország 131
- Anglia 206
- Belgium 220

Belgiumban tehát több mint kétszer annyi buza terem egy bizonyos területen, mint Magyarországon. Hasonlóan nagyobbak a termések zabból, árpából és burgonyából is.

Ha ennek a körülménynek okait keressük, azt fogjuk tapasztalni, hogy a jelzett államok földjének minősége többnyire jóval rosszabb, mint a magyarországi szántóföldek. Egyik-másiknak kisebb területein az éghajlati viszonyok kedvezőbbek ugyan, ezt azonban lerontja a kedvezőtlenebb talajminőség, vagyis tehát a nagyobb termésátlagot nem a kedvezőbb éghajlati vagy talajviszonyok, hanem egyedül a helyesebb gazdálkodási rendszer eredményezi. Ez a helyesebb gazdálkodási rendszer megnyilvánul mindenekelőtt a talaj jobb megművelésében, az elvetésre használt mag jobb megválasztásában, tisztításában, leginkább pedig abban, hogy a növények által a talajból elvont tápláló anyagokat bőségesen pótolják az ottani gazdák ugyannyira, hogy talajuk termő ereje nemcsak csökken, hanem állandóan fokozódik.

A többtermelés szempontjából az a legfontosabb, hogy nagy terméseket csak az a talaj adhat, amelyben meg van az a tápláló anyagmennyiség, amelyet a növények nagy termések elérése céljából szükségelnek. Hiába műveljük a talajt jól, ha abban nincsen elegendő tápláló anyag; az ilyen talajban a növény éppen úgy nem fejlődhetik és nem adhat nagy termést, amint hogy apró és törpe marad az a borju, amelynek koplalás a sorsa.

K-s.

A világ gabonatermése az 1912. évben.

A világ gabonaterméséről szóló földmivvelésügyi miniszteri jelentés most jelent meg január hó második felében.

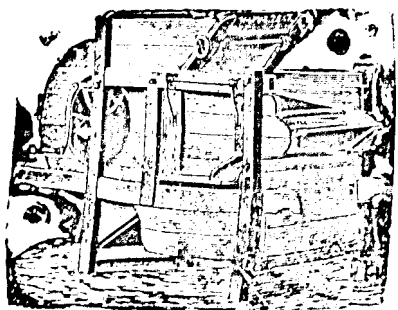
A jelentés hovátovább mind nagyobb terjedelemben jelenik meg. Az idén 290 nagy oktáv lapra terjed, úgy, hogy annak részletesebb ismertetésétől már e miatt is kénytelenek vagyunk elállani. Ismertetjük azonban vázlatosan az egyes fejezeteket belőle, amelyek gazdaközönységünket inkább érdekelhetik.

A jelentés eddigi címe «A világ gabonatermése» volt, az idén megjelent bővített kiadás címe: «A világ gabona és egyéb főbb terményeinek termeléséről az 1912. évben.»

Részletesen foglalkozik a jelentés az elmúlt év abnormis időjárásával. Esőből Európa minden tájára bőven jutott, elemi csapás azonban Európa egy államát sem sújtotta oly sűrűn, mint éppen erdélyi hazarészünket.

A vetetlen területről nem találunk adatokat, holott az elmúlt év abnormis időjárása nem csak a termés mennyiségét és minőségét rontotta meg, hanem az 1913-ra szóló őszi vetések elvégzését is lehetetlenné tette. Hogy mily mértékben, ez igen érdeklő nem csak gazdaközönységünket, hanem a gabonakereskedőket is, akik szeretik a helyzetet optimisztikusan feltüntetni a gazdák rovására. Ezt azonban csak a március 15-i becsléskor lesz szerencsénk megtudhatni.

A magyar birodalomra vonatkozó adatokat nem a földmivvelésügyi miniszterium, hanem a statisztikai hivatal szolgáltatja, mint rendesen. Az 1912. évi termőterület kimutatása alig tér el a miniszterium kimutatásától. Hozam tekintetében a különbség szintén nem nagy. Az utolsó miniszteri becsléssel szemben búzánál 1 millió, rozsnál 300 ezer mm. többlet, zabnál 100 ezer, tengerinél 600 ezer métermázsa keveslet mutatkozik. Az árpánál különbség alig van, körülbelől negyedfél millió többlet mutatkozik a burgonyánál. Ne feledjük azonban azt el, hogy itt a beteg, megromlott termények tekintetbe véve nincsenek, holott az idej nagy tengeri termés dacára, hogy behozatalra szorulunk, azt éppen az erdélyi gazdaközönység tudja a legjobban! Ennek az előrebocsájtása után adjuk az alábbi adatokat, amelyek szerint a közös vámterületen az 1911. évvel szemben az 1912. évi többlet kitesz: búzánál: 1 millió 457 ezer, rozsnál 3923 ezer, tengerinél 12,191 ezer mm.-t; a kevesblet: árpánál 54 ezer, zabnál 688 ezer mm.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerint első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Erdélyi Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

A magyar szent korona országainak összes területe 32,541.170 hektár. Ebből termőterület 30,791.253 ha. — 94.63%. Terméketlen terület: 1,794.847 ha. 5.34%.

A statisztikai hivatal által megállapított learatott terület a következő, kat. holdakban:

buza	6,152.195
rozs és kétszeres	1,965.424
árpa	1,830.470
zab	1,738.983
tengeri	1,235.250
burgonya	1,076.170
cukorrépa	299.338
takarmányrépa	381.147
tarlórépa	15.147
dohány	84.328
len	17.700
lök (mint főtermény)	20.773
lök (mint melléktermény más termények között)	1,207.302
esalamádé	172.503
őszi búkköny, borsó és rozs	
lakarmány	38.670
lavaszi és zabos búkköny	660.294
lóhere	608.621
lucerna (szántóföldön és kertben)	421.374
ballacim	48.329
mohar	79.145
réti kaszáló	5,097.316
kerti kaszáló	198.299
egyéb kaszáló	83.437

A négy főkalászos minőségét illetően elég lesz, ha minden kommentár nélkül ide iktatjuk azok átlagos hl. súlyait, összehasonlítva az 1911. évvel.

	Buza	Rozs	Arpa	Zab
	(egy hektóliter sulya kilógramm)			
1912	77.3	71.2	64.6	43.4
1911	79.0	72.1	65.6	45.2

Bosznia és Hercegovina 1912-i termése zab, burgonya és takarmányrépa kivételével mindenben gyengébb volt az 1911. évinél.

Ami a világtermést illeti röviden összefoglalva, az 1911. évi eredménnyel összehasonlítva, az alábbiakban ismerteljük:

	1912	1911	különbözet
	millió métermázsza		
buza	1.115.86	960.60	+155.26
rozs	503.10	454.42	+ 48.68
árpa	404.61	354.64	+ 49.97
zab	756.17	568.88	+187.29
tengeri	1.195.05	902.46	+292.59
összesen:	3.974.79	3.241.00	+733.79

Az összes termés volt 1910-ben 3.566.87, 1909-ben 3.510.96, 1908-ban 3.165.80 millió métermázsza.

Végeredményre nézve tehát az összes gabonaneműek 1912. évi terméshezama az 1911. évhez képest 733.79 millió métermázsával nagyobb volt.

A világ 1912/13. évi valószínű gabonaszükséglete (fogyasztásra, vetőmagra, ipari és egyéb célokra felhasználandó össz mennyisége) összehasonlítva az előző évek hasonló adataival, a következő:

	1912	1911	1910	1909
	millio métermázsza			
buza	1.091.53	1.009.37	970.40	933.80
rozs	477.10	468.94	465.46	430.77
árpa	392.71	365.87	355.37	361.40
zab	725.30	589.76	632.67	600.51
tengeri	1.196.16	936.48	1.025.42	994.79
összesen	3.842.80	3.370.42	3.449.32	3.321.27

A világ 1912. évi gabonatermésének (buza, rozs, árpa, zab és tengeri) összegéhez, vagyis 3.974.79 millió métermázsához, hozzáadva az 1911. évi termésből fenmaradt gabonakészletek mennyiségét, azaz 62.14 millió métermázsát, az összes rendelkezésre álló gabona 4.036.93 millió métermázsza, levonva ezen mennyiségből a fent kimutatott szükségletet, azaz 3.842.80 millió métermázsát, mutatkozik felesleg 194.13 millió métermázsza.

A jelentésben a nyilvántartott országok száma növekedett, amelyek, aszerint, hogy terményeiket kivitel útján értékesítik, vagy behozatalra szorulnak, két csoportra vannak osztva.

Ezen két csoport a következő: I. Behozatali országok: Az Angol Egyesült Királyság, Ausztria, Belgium, Bosznia-Hercegovina (anneklált tartományok), Brazília, China, Dánia, Délafrikai Angol Gyarmatok, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Japán, Luxemburg, Montenegro, Németalföld, Németbirodalom, Norvégia, Olaszország, Paraguay, Peru, Portugália, Spanyolország, Svájc, Svédország, Törökbirodalom és Tripolisz. —

II. Kiviteli országok: Algir, Amerikai Egyesült Államok, Argentina, Ausztrália, Bulgária, Canada, Chile, Kelet-India, Magyarbirodalom, Marokkó, Mexikó, Oroszbirodalom, Románia, Szerbia, Tunisz, Uj-Zéland és Uruguay. A könyvhöz csatolt tábellák száma szintén gyarapodott és az összefoglalások közül különösen kiemelendő: «A népesség és termelés egymáshoz való aránya» című fölülte tanulmányos részletes kimutatás.

Utmutatás, a városokban, nagyközségekben és azokhoz közel fekvő falvakban való gazdálkodásra.

Irta: Gáspár József.

III.

A tengerinek erre a célra termesztéséhez hármasszoros hasznóvétel fűződik, első sorban állanak: a tejes esővek, melyeket a városban naponként és jó áron lehet értékesíteni; másodsorban szerepel: a tejes eső-

vektől megfosztott szár, mint zöld takarmány; harmadsorban kapcsolódik hozzá: a talajnak kettős termelésre felhasználása, mivel úgy a eső, mint a szártermés július hó folyamán lekerül a termőföldről, amikor még elég korán van ahhoz, hogy utánna, mint második terményt: kölest, hajdinát, mustárt, stb. vehessünk. Ugy a tengeri, mint az előbb említett második terménynek velendő növények szeretik, sőt megkívánják az erős trágyázást, melynél fogva úgy az első, mint a második termésnél nagy hozamot lehet elérni.

A tengerifajtának erre a célra kiválasztása nem ütközik nehézségbe, melyet egyébiránt a gazdakörök vehetnek kezelésbe s a megfelelő, de lehetőleg egyfajta kiválasztásával még a vetőmag termesztésére is — legalább a helyi szükséglet fedezésére — kiterjeszkedhetnek.

A tengeri termesztésére kevés, amennyire lehet egy fajtának felvételét azért ajánljuk, mivel a tengeri, mint egylaki növény, a kölcsönös termékenyítésre van berendezve, mely természeténél fogva könnyen kereszteződik, s ha több fajtát természetünk, tisztán egyiket sem lehet fenntartani.

Nagyjelentőségű termény a városi gazdák és a fogyasztó közönségnek érdekében egyaránt a cukorborsó, melynek tejes magvai a zöld hüvelyből kifejtve használatnak fel. Ebbe a csoportba tartozó borsófajták gazdag cukortartalmuknál fogva a hüvelyesek legkönnyebben szántható és legtáplálóbba változatai, melyek mindig, de különösen napjainkban bírnak igen nagy fontossággal, amikor a csekélyebb értékű élelmiszernek is rohamosan kezd az ára emelkedni.

A nevezett borsófajta a mellett, hogy kitűnő emberi táplálékot ad, azzal a kiválósággal is bír, hogy a hüvelyesek között a legnagyobb terméssel fizet. Volt idő, amikor egy kat. holdról 50 q. zöld hüvely termést mértem le, melyet a dévai konzervgyár métermázsánként 15 K egységi áron vásárolt meg.

Ilyen nagy terméseket ugyancsak karózással lehet elérni, de minthogy az erdélyi részekben a legtöbb város olyan kedvező körülmények között van, hogy ha mást nem, a hulladékletet elég jutányos áron szerezheti be; a karózás nem képezhet akadályt arra, hogy a városi gazdák ez igen jövedelmező és a városok élmezésénél nagyon fontos szerepet betölteni hivatott hüvelyes növény termesztése elől elzárkózzanak.

Nem lehet céltom jelen keretben a részletekkel foglalkozni, annyit azonban mégis érintenem kell, ha már felvettem a borsó termesztésének kérdését, hogy

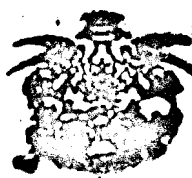
Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szőnyeg, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szakszertően készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak roletták egyedüli főraktára. 1005

ezzel a terménnyel is alkalmat adunk a kettős termeléshez, mivel, ha korán ejtettük meg a vetést, már június hó folyamán, mint zöld hüvelyt leszedhetjük s így a nyári irtási takarmánynövényeknek még a mag termesztésére is elég időt biztosíthatunk.

Mint a másfajta borsót, vethetjük a cukorborsót is korán, egyidejűleg az árpával, sőt kívánatos is a korai irtás, mivel a kései vetéseken egy a levelekkel táplálkozó ormányos bogár — nem a magvakban élő zsiszik — szokott fellépni, mely nem teszi ugyan tönkre a termést, de mert nagyon megrongálja a leveleket, mégis károsan hat, úgy a termés mennyiségére, mint minőségére. Ha korán vethetünk a rovarpusztítás elől kivonhatjuk a növényt, mivel a rovarkárnak kitett gyenge kora a hidegebb napokra esik, a mikor még éppen a hideg miatt a rovar nem jelenhetik meg.

A vetés után, melyet géppel 18" (48 cm.) sorávolságra ejtünk meg, mielőtt a sorok látszanak, azonnal hozzá látunk a karózáshoz, és pedig, hogy karót és munkát takarítsunk meg, oly módon, hogy csak minden második sorban állítunk karókat, melyekhez, a növényt, amint annyira fejlődött gyermek munkásokkal mind a két oldalról (jobbrol-balról) oda hajtogatjuk.

Ott, ahol olesón beszerezhető, a karózáshoz a hasábfa vágás után visszamaradott hulladékot, az ágját is fellehet használni, amely elágazásainál fogva erre a célra a legjobban megfelel, s aránylag a legolcsóbb is szokott lenni.

A karózás és a karókhöz hajtogatás által a növény szép sorfalat képez, melynek minden további munkája: kapálás, hüvelyszedés nagyon megkönnyítve lesz.

Szedésre, akár azonnali fogyasztásra, akár konzervek készítésére használjuk fel, akkor lesz a legalkalmasabb, a mikor a magvak közel állanak a teljes kifejlődéshez, de még tejesül és könnyen összenyomhatók. A teljes kifejlődését a magvaknak nem szabad bevárni, mivel akkor megkeményednek, veszítenek emészthetőségükből s úgy azonnali használatra, mint konzerv készítésre csak másod-harmadrendű minőséget adnak.

Hosszadalmas és költséges munkát ad a magvak kifejtése, ha ezt kézzel akarjuk eszközölni. Ettől azonban az erre a célra szerkesztett gépek felmentenek, amelyek segítségével, a rostálás gyorsaságával halad a hüvelyekből a magvak kibontása. Ilyen zöldborsó hüvelyt fejtő gépek hazánkban még nem készítettnek, de külföldről azonban könnyen beszerezhetők, melyeknek beszerzése, valamint a kifejlesztett borsónak értékesítése szövetkezeti uton oldandó meg.

A zöld hüvelyeitől megfosztott növény zöldtakarmányozásra használható fel, megszáritva pedig, melyet szárító ágason kevés munkával lehet elvégezni, kitűnő szénát ad. A borsószéna különösen jó hatással van a tej elválasztására, úgy, hogy első minőségű tejelő takarmány.

A borsóval azonos szerepet tölt be

a paszuly (bab, fuszulyka), amennyiben azonban a paszuly használatát elterjedtebb és közönségesebb — jelenleg úgy a termelőre, mint a fogyasztóra nézve nagyobb jelentőséggel mégis a paszuly bír.

A paszulyt is zöld hüvelyt és tejes vagy éreft magva kerülnek fogyasztásra. A városi kisgazda szempontjából a paszuly zöld hüvelyének értékesítése bír nagyobb jelentőséggel, mivel a magtermelés, a könnyű szállításhoz fogva, előnyösebb helyzetbe hozza a falusi gazdát.

A paszulyból is lehetőleg a korán érő fajtákat kell a termesztésre válogatni s ezek közül is első sorban azokat, melyek a zöld hüvely fogyasztásra kiválólag alkalmasak és keresettek: *nedvudusak, puhahusúak, törékenyek és nem szállások*. Minthogy a zöldpaszuly az első megjelenésétől számítva késő őszig — a míg a dér beköszönt — fogyasztás alatt áll, hogy a fogyasztók igényeit kielégítő, az imént jelzett minőségű terményt vihetnénk az egész évad alatt a piacra, — két-két heti időszakban ismétlődő vetését ajánljuk.

A nagy termést biztosítjuk s a leszedést megkönnyítjük, ha karós fajtákat termesztünk. A paszuly karózásánál teljesen azonos módon járunk el, mint azt az előbb a borsónál leírtuk, azzal a különbséggel mégis, hogy a paszulyt hosszabb karók szükségesek, mivel a borsó kacsos, a paszuly ellenben indás növény s indái méterekre terjedő hosszúságot is elérnek. A paszulytermesztéshez a karók helyes kezeléssel több évig használhatók, a karózás költsége tehát csak három-négy évenként ismétlődik.

(Folyt. köv.)

EGYLETI ÉLET.

Az erdélyi cukorrépatermelők gyűlése. Az erdélyi cukorrépatermelő gazdaközönség — mint az E. G. E. cukorrépa termelési szakosztálya — népes ülést tartott a hét pénteken, amelyen az erdélyi vármegyék cukorrépatermeléssel foglalkozó gazdaközönsége úgy számbelileg, mint a termelési területet illetően imponáns számban vett részt, illetve képviseltette magát.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt ülésen elhatározták a gazdák, hogy a cukorgyárak részéről állandóan tapasztalt méltánytalan eljárásnak véget vetendő kollektív szerződést kötnék a cukorgyárral. A szerződés alapelveinek megvitatása után, egy bizottságot küldtek ki, mely a szerződést megszövegezve terjessze a plénum elé és egyben a szükséges előkészületeket és lépéseket illetékes helyeken tegye meg.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Új állatorvosi állás. A földművelésügyi miniszter Maros-Tordamegyében a nyárádszeredai járásban Makfalva székkel egy második állami állatorvosi állást rendszeresített. Az új állatorvos hatáskörébe Makfalva, Szováta, Illyésmező, Sóvárád, Kibéd, Adosfalva, Szentlíván, Erdőszentgyörgy, Csókfalva, Abod, Geges, Havad, Szentsimon, Nyárádszentimre és Torboszló községek fognak tartozni.

Egyőves ménosítók vásárlása. A földművelésügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában legalább

is négy jó vérbeli származású, erős esemtu, szabályos testalkatu, saját nevelésű egyéves ménosító van, s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek és utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának (apai és anyai ágon), nagyságának, színének és árának pontos megjelölésével a m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz benyújtandó 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb 1913. évi február hó 1-ig jelentsék be.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Nagybarcsai Barcsay Domokos.

Nagybarcsai Barcsay Domokos, főrendiházi tag, a kalotaszegi ref. egyházmegye főgondnoka, a Kolozsvári Casino elnöke, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank alelnöke, a Kalotaszegi Takarékpénztár elnöke, a Bánffyhunyadi állami iskolák gondnokságának elnöke, az Erdélyi Gazdasági Egylet alapító tagja, f. hó 20-án, 65 éves korában csendesen elhunyt. Az erdélyi arisztokráciának egyik mindenkor szívesen látott, derűs, vidám hangulatu, közszeretetlen és tiszteletben álló oszlopos tagja távozott el az élok sorából Barcsay Domokos halálával. — Barcsay Domokos, mint a bánffyhunyadi választókerületnek hosszú időn át volt országgyűlési képviselője, úgy a mezőmint közgazdasági élet terén elismerésre méltó érdemeket szerzett magának. Fejedelmi szellemével, finom, szellemes, ötletes humorával mindenkit le tudott bilincselni, le tudott győzni, csak a halál nem, amely mindnyájunk végzete. A gyászoló család bánatában Barcsay Domokosnak igen kiterjedt baráti köre osztozik. A szomorú gyászestéről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Nagybarcsai Barcsay Domokosné sz. Lompérdi Korbuly Ida mint neje, özv. Lompérdi Korbuly Bogdáné mint anyósa, Nagybarcsai Barcsay Tamás és családja, Nagybarcsai Barcsay Gábor mint unokatestvére, özv. Lompérdi Korbuly Gézané mint sógornője, Lompérdi dr. Korbuly Domokos mint öccse, Lompérdi dr. Korbuly Géza és családja, özv. Nagybarcsai Barcsay Kálmánné mint sógornője, özv. Nagybarcsai Barcsay Béláné és családja úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívvél jelentik, hogy a legjobb férj, testvér, sógor, vő és rokon-méltóságos Nagybarcsai Barcsay Domokos főrendiházi tag, volt országgyűlési képviselő, a kalotaszegi ref. egyházmegye főgondnoka, a kolozsvári Casino igazgató elnöke, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank alelnöke, a Kalotaszegi Takarékpénztár elnöke és a bánffyhunyadi állami iskolák gondnokságának elnöke folyó hó 20-án, éjjel háromnegyed 2 órakor, életének 65-ik és boldog házasságának 37-ik esztendejében, mindnyájunk mély fájdalomára az Urban csendesen elhunyt. A drága halott földi maradványai folyó hó 22-én délután fél 3 órakor fognak a Deák Ferenc-utca 45. sz. halottasházból a református vallás szeritársaság szerint a kolozsvári családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Emléke legyen mindörökké áldott!

Szomorú jelentéseket adtak még ki a Kolozsvári Casino, a bánffyhunyadi ref. egyházmegye és a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank.

— **Új mezőgazdasági ipari megbízott.** A földmivélsügyi miniszter *Ipolyi-Keller* Gyulának kirendeltségi vezetővé történt kinevezése folytán, megbízta dr. *Adler-Rác* József min. tanácsost a mezőgazdasági háziipari nagyobb hatáskörben való intézésével. Ezentúl mezőgazdasági háziipari ügyekben közvetlenül intézni kívánt megkeresések kizárólag *Adler-Rác* József min. tanácsoshoz, mint háziipari miniszteri megbízotthoz intézendők.

— **Kitüntetett gazdasági egyesületi titkár.** Szép ünnepre készülnek Szolnok-Dobokamegyében abból az alkalomból, hogy *Szemmáry* József, a gazdasági egyesületnek három évtizeden keresztül lelkes buzgalmu titkára, nyugalomba vonul. Az egyesület megfestette érdemes vezető munkásának arcképét és azt dísztermében helyezi el, ahol az egyesület két országos nevű tiszteletbeli tagjának, *Kornis* Viktor gróf néhai elnöknek és *Bánffy* Dezső bárónak arcképét őrzik. A távozó titkárt érdemeinek teljes elismerése mellett az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta.

— **Kertészeti kinevezések.** A földmivélsügyi miniszter a budapesti kertészeti tanintézet ügykörében alkalmazott tanárok létszámában dr. Györy István tanárt a VIII. fizetési osztályból a VII. fizetési osztályba, Róde Károly, Velich István és Ritter Gusztáv a IX. fizetési osztályba sorolt állami önkertészeket a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Kinevezések.** A földmivélsügyi miniszter Donáth Aladár, Valló Zoltán, Nagy Géza és Bázler Béla elemi iskolai tanítókat a X. fizetési osztályba *méhészeti tanítókká* nevezte ki.

— **Országos szőlőmoly-kongresszus Budapestben.** A «Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete» által rendezendő országos szőlőmoly kongresszus iránt a szőlőbirtokosság körében rendkívül nagy az érdeklődés, úgy, hogy annak látogatottsága a tavaly rendezett kongresszusnál is nagyobbak ígérkeznek. Azért kívánatos, hogy aki az értekezleten részt kíván venni, ebbeli szándékát idejében jelentse be a kongresszus irodájánál (Budapest, IX., Üllői-ut 25., II.). Írásbeli jelentkezésekhez 10 fillér értékű levélbélyeg melléklendő a belépti-jegy elküldése céljából. Tekintettel az értekezlet nagy jelentőségére, meghívták a kongresszusra a földmivélsügyi- és a pénzügyminisztert, valamint a m. kir. dohányjövődéki központi igazgatóságot is.

— **Gazdatisztek gyűlése.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőlisztek Országos Egyesülete most tartotta rendes havi választmányi ülését, amelyen a megjelenésben akadályozott elnökség helyett *Gressler* Vilmos választmányi tag elnökölt. *Jeszenszky* Pál ügyvezető igazgató mindenekelőtt a tagsági ügyekről tett jelentést, amely szerint a taglétszám örövendetesen gyarapodik s ma már a tagok száma meghaladja az 1200-at. Bemutatta ezután a pénzügyi jelentést, amely az egyesület kedvező vagyoni viszonyairól ad számot. A jelentést egyhangúan tudomásul vette a választmány, majd a segélyek iránti kérévényeket intézte el és a folyó évben segélyezésekre rendelkezésre álló összegből három gazdatiszti özvegy között 400 korona segélyt osztott ki. Bemutatásra került végül a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének az az átirata, hogy a szövetség ezidőszertől alapszabályainak rendelkezése folytán nem teljesítheti az egyesület ama kérelmét, miszerint birtokfeldarabolásoknál, gazdatiszti középberletekre vagy középirtokokra a birtok értékének 75 százalékáig nyujtsa kölcsönt s üzemi

lőkével lássa el a létrejött középirtokokat. A szövetség egyébként kilátásba helyezi, hogy a gazdatiszti érdekeket legmesszebbmenőleg figyelembe fogja venni. Az átiratokat a választmány tudomásul vette, majd a folyó ügyeket intézte el. Ezt követően a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete tartott igazgatósági ülést, amelyen a számadásokkal, ugyszintén a gazdasági egyesületi tisztviselők nyugdíjostályának aktuális ügyeivel foglalkoztak.

— **Mezőgazdasági helyzet.** A «Köztelek» tudósítói az általános mezőgazdasági helyzetet illetően január 21-iki kelettel a következőket jelentik Erdélyből: *Berve* (Alsófehérmegye). Sok helyen az őszi vetéseknek alig egyharmadát lehetett elvetetni. A kukoricaszedéshez több helyen csak most fogunk hozzá. Egyes kisgazdáknak pedig a takarmányrépájuk még kiszedetlen. Burgonyájukat a víz már a földben tönkretette. Ami kevés buzavetés van, az is igen gyengén áll. Foltos lesz s vannak táblák, hol egy kikelt szálát sem látni. Az utak járhatatlanok. Talán megjavul a helyzet, ha elég havunk lesz. — *Harasztos* (Tordaanyosmegye). A semmi reményre nem jogosító vetések 15 centiméteres hótakarót kaptak; 22 és 10 fokos hideg idők járnak.

— **Tavaszi buza beszerzés.** A múlt évi kedvezőtlen időjárás folytán az országban rendes időjárás mellett ősziakkal bevetni szokott terület egy része vetetlen maradt és valószínű, hogy az elmaradt vetések egy részét a gazdák tavaszi és járó buzával fogják pótolni. Tekintettel arra, hogy járó buza és tavaszi vetőmag az országban kellő mennyiségben nem áll rendelkezésre, a földmivélsügyi miniszterium a «Magyar Mezőgazdák Szövetkezet» (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) nagyobb mennyiségű ilyen fajta buza vetőmag beszerzésével s a pozsonyi közraktárakba való beraktározásával bizta meg. Az e nemű vetőmag beszerzést a gazdák részére megkönnyítendő, a földmivélsügyi miniszter a buza vetőmag árát bérmentesen a rendeltetési állomásra szállítva, zsákostól métermázsánként 28 korona kedvezményes árban állapította meg, azzal a korlátozással, hogy e kétféle vetőmagból együttvéve egy-egy gazda 100 métermázsánál nagyobb mennyiséget nem kaphat. A vetőmag iránti megrendelések a «Magyar Mezőgazdák Szövetkezet»-hez intézendők, hol a rendeléseket a rendelkezésre álló készlet erejéig a beérkezés sorrendjében fogják foganatosítani.

— **Ragadós állatbetegségek.** A földmivélsügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint a ragadós állatbetegségek terén pár hét óta általában némi visszaesés tapasztalható. A veszettséggel fertőzött községek száma 123-ról 128-ra, a száj- és körömfájással fertőzötteké 5-ről 8-ra, a rühkórral fertőzötteké 86-ról 106-ra, a bivalyvésszel fertőzötteké pedig 4-ről 5-re emelkedett. Csökkent ezzel szemben a lépfenével fertőzött községek száma 105-ről 91-re, a takónykórral fertőzötteké 27-ről 26-ra, a juhhimlővel fertőzötteké 22-ről 20-ra, a sertésvésszel fertőzötteké 79-ről 74-re. Az ivarszervi hólyagos kiüléssel fertőzött községek száma ezen a héten is 2 volt.

— **Ötven új községi állatbiztosító szövetkezetet** alakítottak alig pár hét alatt az ország legkülönbözőbb vidékein. Ezen országos érdeklődés ellenére is az állatbiztosító községi szövetkezetek központja (Budapest, IX., Üllői-ut 9.) gondoskodott róla, hogy minden egyes községben, ahonnan e célból megkeresik, a központ költségén egy szakelőadó a kívánt fölvilágosításokat megadja. Ajánlják a jelentke-

zősek mielőbbi beküldését, mert az előadók kiküldésénél a jelentkezés sorrendje az iránytadó.

— **Országos tenyészállatvásár Budapestben.** Most, hogy évről-évre nagyobb összegeket fordítanak a földmivélsügyi kormány és a vidéki gazdasági egyesületek állattenyésztésünk fejlesztésére, ezzel egyidejűleg fokozottabb érdeklődés nyilvánul meg az «Országos Magyar Gazdasági Egyesület» által Budapestben *március hónap 8., 9. és 10.* napjain rendezendő országos tenyészállatvásár iránt is. A vásár rendező-bizottsága, *Jeszenszky* Pál kir. tanácsos, ügyvezető titkár előterjesztése alapján, gondoskodott róla, hogy a tenyésztők idejében megkapják a bejelentési lapokat, melyeknek beküldésével egyszerre fizetendő be a tér- és hajtódijak is. A helyhiány miatt már el nem fogadható bejelentéseket a bejelentők értesítése mellett előjegyzésbe veszik és abban az esetben, ha valamely elfogadott bejelentést visszavonnának, a beérkezés sorrendjében a megüresedett helyre elfogadják. A vásárra csakis *előadó tenyészállatokat* vesznek föl, tekintet nélkül arra, hogy hazai vagy külföldi tenyészeltől származnak-e. A bejelentett állatokat a rendező bizottság (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) március 3-án már elfogadja, az állatokat azonban legkésőbb március 7-én délig a vásár színhelyére kell szállítani, hogy a vásár megnyitása előtt szakszerűen megbirálhatók legyenek.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen

Dr. BOROVSZKY-féle kellemes szagu

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér. Mosakodásra, szépitő és legjobb fertőtlenítő

BOROLIN-SZAPPANT.

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

BOROLIN-CUKORKÁT

Ára csomagonként 20 és 40 fillér

Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **A gazdák és a kormány választójogi javaslata.** A kormány választójogi javaslata élénk megbeszélés tárgyát képezi az «Országos Magyar Gazdasági Egyesület»-ben is. Egyelőre azonban egy szűkebb körű bizottság fogja a napokban a javaslatot gazdasáradalmi szempontból megbirálni és csak ezután fog a tanács, majd az igazgatóválasztmány e kérdésben állást foglalni. A «Magyar Gazdaszövetség» hivatalos lapja, a «Gazdaszövetség» a választójogi javaslatról írva, a jelen politikai viszonyokat nem tartja alkalmasnak ily nagyfontosságú javaslat letárgyalására. Ezért mindenek előtt a parlamenti béke helyreállítása volna szükséges. A javaslat intézkedéseivel szemben kívánja a «Gazdaszövetség» a parlament agrár jellegének biztosítását és a jogkiterjesztéssel kapcsolatban a községenkénti szavazás törvénybeiktatását.

— **Eladó borkészletek.** A «Magyar Szőlősgazdák Egyesülete» által évenként összeállított és februárban expedálásra kerülő bornyilvántartási jegyzék már készen áll és még ebben a hónapban sajtó alá kerül. Az eddig nyilvántartott bormennyiség körülbelül 60.000 hektoliter és bejelentéseket már nem fogadnak el.

— **Magyar borok kíméréső osztrák cégnél.** Mint ismeretes, a magyar bor nagy része Ausztriában kerül fogyasztásra, de azért az osztrák vendéglőkben és szállodákban hiába keres az ember magyar bort az italjegyzékben. Ez a körülmény az osztrák pincefelügyelők előtt sem ismeretlen és legutóbb egy bécsi

korcsmárost (a Schmidt házaspárt) jelentették fel ezen a címen. A járásbíróság vizsgálata igazolta ezt a gyanút és így Schmidtéket helytelen név használata címen egyenként 40 korona pénzbüntetésre ítélték, mely négy napi elzárásra változtatható.

— **A pezsgő megadóztatása Ausztriában.** Az osztrák képviselőház elé a héten terjesztették be a pezsgőitalok megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot. Az előadói javaslat értelmében az adót az előadók fogják fizetni és pedig a szőlőből készült pezsgő 60, a gyümölcspezsgő után 20 filléres adóalapon. Az adó az italok árával arányosan emelkedik 2 koronáig. A pezsgőadó legalább egymillió koronát fog juttatni az osztrák kormánynak.

— **Új talajjavítási kísérletek** A földmívelésügyi minisztérium újabb kísérleteket folytat a városok szennyvizének talajjavítási célokra való felhasználása céljából. A kísérleteket Székesfehérvárott kezlik meg. Az összes 64.000 koronára rugó költségeket a minisztérium viseli s a város ingyen jut 73 hold kopár föld helyett 60 hold dusan termő réthez és 13 hold kerti földhöz.

— **A napság szövetkezett tevékenység.** A pápa, mint ismeretes, még 1910 őszén elrendelte, hogy a papság minden pénzintézeti szerepléstől vonuljon vissza. A Magyarországi Szövetkezett Szövetségnek kérelmére a magyar püspöki kar közbenjárta a Szentszéknél, hogy rendelést az altruista szövetkezetekre ne ter-

jessze ki. A püspöki kar megkeresése sikerrel járt s bár a római határozat a rendelet kihirdetését csak elhalasztotta két évre, a magyar püspöki kar illetékes felhatalmazás útján úgy magyarázta a rendeletet, hogy az már csak indító okainál fogva sem vonatkozhatik az altruista szövetkezetekre. E szerint a rendeletnek Magyarországon 1913 április 1-én kellett volna érvénybe lépni. Most azonban mint a Bud. Lev. értesül a magyar püspöki kar kérelmére a Szentszék, a speciális magyar viszonyokra való tekintettel, a rendelet életbeléptetését 1916 április 1-ig elhalasztotta.

— **Mezőgazdasági háziipar Szolnok-Dobokában.** A mezőgazdasági munkások foglalkoztatására a háziipar valamelyik ágának elsajátítása érdekében évenként több és több kurzust rendeznek a vármegyékben, Szolnok-Dobokában, Ujösön és Mezőveresegeyházán kosárfonó és bogárnymunka tanítás volt. Már a tanfolyamon több kosarat, almaszedőt, méhkasokat, szekérbast, vendégoldalt, rudat és talicskát készítettek. A zárónapon Nagy Endre dr. titkár intézett beszédet a hallgatókhoz, míg a gazdák köszönetét Balogh Árpád és Török István lelkészek tolmácsolták.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS-SZERKESZTŐ ES KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
— (Jókai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
HÁZAKRA
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogai telajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi tőrffiai adnak véleményyt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

Bortermelők!!
Legyetek nagyon óvatosak
a szőlő-oltványok
bevásárlásánál, mivel a kedvezőtlen vegetálási időszak következtében majdnem minden szőlő-oltvány pónosporás és gyengén gyökerezett, míg a mieink az idén is minden tekintetben kifogástalanul egészségesek, erőteljesek és gazdagon gyökerezettek

Fronius és Theiss
szőlő-oltványtelepesek,
Medgyes (Nagyküküllőmegye.)
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
2830

Bérelti hirdetés.

Egy 100 kat. holdon felüli, kitünő karban tartott birtok ár részben való művelésébe szonbérbe

1913. február 1. kiadó.

Lakóház, kert, gazdasági épületek és eszközök, ezenkívül két magyar és két cigány zsellérház tartozik hozzá.

Cím e lap kiadóhivatalában megtudható.

2865

PEEF
4 ÁLLAMDÍJ
22 ELSŐRENDE KÍTÖRTÉTES

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.
Törre védve 10041 sz. n.

LUZ EDE ÉS TÁRSA
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
ORNAGY-UTCA 4
Telefon szám 54.92.

2767 I.

Eladó
berkshire tenyész kocák.
4 darab tisztavérű prima 11 hónapos felbugatott berkshire tenyész kocát

elad

Jászberényi András
gazdasági akadémiai tanár

Kolozsvárt.
2869

2860

Olcson eladó szép, nagy, bekerített, üres házhely, Kolozsvár város legszebb részében, mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen, ahol a telkek értéke eddig évente 25 - 50%-al emelkedett. Nagyuri családi ház, vagy bérház építésére — esetleg kettőbe osztva is — kiválóan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző tőke elhelyezés céljából is, a mai bizonytalan időkben, nagyon jó alkalom. Közvetítők kizárva. Érdeklődőknek eladó címét megmondja levélileg, szóval, vagy telefonon is a (158 sz.) kiadóhivatal.

Wotan
lámpa

2842 II. huzott drótszállal
kb. 75% áram megtakarítás.
Törhetetlen!
Magyar
SIEMENS - SCHUCKERT - MÜVEK
Budapest, VI., Teréz-körut 36.

Ideggyenge férfiak! Az elgyengült erő azonnali visszaszerzésére legmegbízhatóbbak az

Evaton-tabletták, melyeknek káros következményük nincs. Próbadoz K 4.40, fél doboz K 10.20, 1 egész doboz K 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszerára

Pozsony, II, Frigyes főherceg-ut 20. szám
2823 Oszl 26

Bérbeadó birtok.

Özv. Kabos Kálmánné nagy-iklandi birtok, mely 616 k. hold területű, melyből kb. 120 hold legelő, 60 hold rét a többi szántó, a folyó évtől kezdődőleg 12 évre haszonbérre kiadó.

Komoly reflektánsok a tulajdonoshoz: Nagy-Ikland, u. p. Mezőkapus forduljanak.

2866

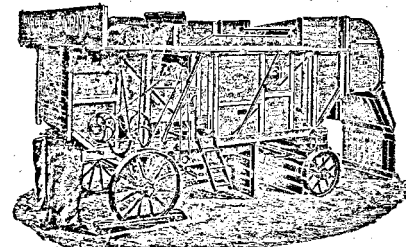
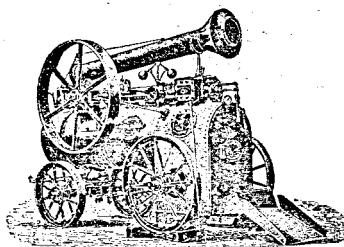
Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar-fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarhatenyészet, a növendékbikák és bikaborjokkal együtt, két év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Radnót” uradalmában (Kisküküllőmegye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel. Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy 1912. évben a sz.-kereszturi díjazással egybekötött orsz. tenyészbika vásáron s a B.-pesti tenyészállat vásáron az I-ső bikadíjat, a Brassói orsz. tenyészállat kiállításon pedig collectionnkkal szintén az I-ső díjat vittük el.

Jelenleg és egész éven át beszerezhető, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és korrekt testalkatu tenyészbikák, amelyeknek súlya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli súlyú példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2854

Hofherr-Schranz és Clayton-Schuttleworth

Részvénytársaság Mezőgazdasági Gépgyár

Képviselője és bizományi raktára:

BABÓS és TÁRSAI

VASNAGYKERESKEDÉSÉBEN

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 21. szám a.

Allandó kiállítás következő gépekben

Ékek, boronák, vetőgépek, gőzcseplő-készletek, benzinmotor-készletek, takarmányozási gépek, daráló- és őrlőmalmok.

Árajánlattal, árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálnak:

BABÓS és TÁRSAI vasnagyszerkedők.

TELEFON 351.

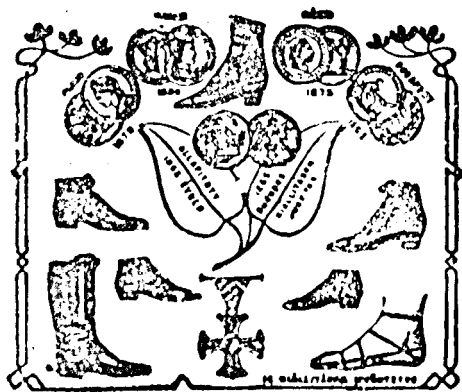
2845

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

Gärtner Ágoston

Budapest, V., Wurm-utca 3g.

Villamos zseblámpák fémszálas izzókörtekkel és legtarthatósabb elemekkel.

Egyszerűbb kivitel kor. 2-50

Díszesebb kivitel kor. 4-50

Tűkörrrel és fésűvel kor. 4-

Kézilámpa 20 órai égéstartással, erős fényvel kor. 14-

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénztársasága.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.287520 korona 33 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhető. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámlított váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletét ellenében is beszerezhető.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejárat alatt. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvész megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáráiba be vannak rakva.

Áruraktáráiba áruk betárolását kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakemberrel kezelteti.

Az

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek

jelezése és ára:

K. f.		K. f.	
1.	Réti János. A trágyáról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók	34.	Dr. Péter Béla. A haltenyésztről
2.	Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása	35.	Dr. Péter Béla. A vetőmag eltarításáról és a magtarban kárt tevő állatokról
3.	Virág Elek. A gazda, mint sertéshizlalo	36.	Jakab László. »Umutató házi állataink egészségének gondozására«
4.	Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	37.	Dr. Kodiczky Jenő. Magyar olajnövények
5.	Herényi Gothárd Sándor. A takarmányrepa	38.	Cserháti Sándor. A gyomok kártékony-sága és az ellenük való védekezés
6.	Hauer Géza. A fésztelevélről	39.	Papp Gergel. A szocializmusról
7.	Hensch Árpád. A szántás-vevésről	40.	Heigel Lipót. Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról
8.	Jakab László. Úmutató az állati betegségek elleni védekezésben	41.	Heigel Lipót. A fogyasztói adókról, jövedékek és illetékekről
9.	Domokos Kálmán. Az építőgazda	42.	Rászó Imre. A legfontosabb szalás ta-karmánynövények termesztése
10.	Ruisz Gyula. A kukorica mivéléseről	43.	Ikaifalvi Szűz Mária. A földmivéléseről
11.	Dr. Péter Béla. A házi állatok fontosabb elcsökési	44.	Ross Nándor. A tenyészkanczákról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására
12.	Ritter Gusztáv. A házi kert	45.	L'Huillier István. A káposztafélék termesztése a szántóföldön
13.	Gáspár József. Baromfiteyésztés	47.	Dr. Bálint Ferenc. A mezőgazd.szeszgyárak jövedelmezősége, berende-zése, üzeme, gyümölcsfák-telek
14.	Cserháti Sándor. A csalamádé termesztése, bevermele és etetése	48.	Dr. Varga Kálmán. »Czékorrépa termesztése«
15.	Czajlik István. Csikonevelés	49.	Dr. Csérei Lajos. »Magyar komló termesztése«
16.	K. Vörös Sándor. A dohánytermesztésről	50.	Cserháti Sándor. »A gabonafélék termesztése«
17.	Asvány. A vörös löhner termesztéséről	51.	Dr. Péter Béla. »A gyógynövények termesztése«
18.	Ritter Gusztáv. Gyümölcserképzés	52.	Dr. Barna Balázs. A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei
19.	Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok elvétele, különös tekintettel a szobolyai kazarla	53.	Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei
20.	K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről	54.	Dr. Péter Béla. Rövid útmutató a vadon termő gyógynövények gyűjtésére
21.	Marc Ferenc. A kosárfűz termelése	55.	Jászberényi András és Szász Ferenc. Tejgazdaság. Tejtermelés, tejkezelés. 20 képpel
22.	Kovácsy Béla. Házi állataink takarmányozása	56.	Csérei Lajos dr. Utazás a faluból a községbe
23.	Grasselli Miklós. A len- és kender-termeléséről és az áztatásáról		
24.	L'Huillier István. Konyhakerti magvak termelése		
25.	Réti János. A komló-termeléséről (elfogyott)		
26.	Gáspár József. A méhtenyésztésről		
27.	Dr. Péter Béla. A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombafetegettségei		
28.	Nemes István. Talajjavítás lecsapolással		
29.	Réti János. A legjobb takarmányfűvekről		
30.	Nemes István. Az öntözés		
31.	Jakab László. Hasznos tudnivalók az állati szelvények köréből		
32.	Szűts Mihály. A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése		
33.	K. Vörös Sándor. Gazda számvitele		

Megrendelés és pénz:

az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára; „Takp. Hitelbank“,

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 7. sz. cim alatt küldendő.

A megrendelt füzetek bérmentve tételnek postára.

Utánvétellel nem küldünk füzeteket 2735-

Prima legelő haszonbérbeadás.

Csőb község határán 300 K. hold erdei legelő, mely üsödő talajon, a talajnak megfelelő vetett fűnemekkel létesített, déli és délkeleti fekvéssel, a legszárazabb években is bőséges vízzel bir, s a melyen nyaraltak hosszú évek során át a szentdemeteri gyorsfejlődésű magyarfajta szarvasmarhatenyésztetnek azon növendékállatai, a melyek az ország minden tenyész-állatkiállításán mindig az I-ső díjakat vitték el, — több évre haszonbérbe adó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Májális-utca 13. 2829 I.

Haszonbérbe adó birtok!

Marostordamegyében, épülőben levő vasut vonal mentén, közvetlen állomással, törv. hat. ut mentén 871 kat. hold prima birtok, melyből: 460 hold szántó, 120 hold legelő, 70 hold kaszáló, 8 hold kitűnő karban lévő ujonnan beállított amerikai szőlő, 12 hold akácok, jó karban lévő lakóházzal, gazdasági épületekkel, cseléd- és munkáslakásokkal, teljes élő és holt felszereléssel

1913 március hó elsejétől több évre kiadó. 2864

Cim a kiadóhivatalban.

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladók.

Erzsébet-út 13. szám.

Eladó

200 darab elsőrendű fehér erdélyi racka, másodbarányos anyajuh, mely már jövő hó elején barányoz; darabonként 25 koronaért.

Ugyanott 20 darab 4 éves fehér ökörtingó megvételre kerestetik.

Értekezhetni:

Klein Jakab birtokossal Radákszinye, u. p. Alparét.

2867

Hirdetés.

Mint a felsőszőcsi (Szolnok-Doboka vármegye) uradalom zárgondnoka közhírré teszem, hogy a mintegy 3000 katasztrális hold kiterjedésű elsőrendű legelőket az 1913. évi legeltetési idényre akár holdanként, akár állatdarabszám szerint bérbeadom, nyilvános versenytárgyalás útján.

A versenytárgyalást 1913. január 25-én d. u. 5

órákor tartom meg irodámban Kolozsvárt, Unió-u. 3. szám alatt. — Az ajánlatok felett szabadon döntenek.

Aki a versenytárgyaláson részt akar venni, köteles előzetesen a tárgyalás megkezdéséig kezemhez 5000 korona bántópenzt letenni.

Kolozsvár, 1913. január hó 8.-án.

Dr. Farkas Mózes ügyvéd, zárgondnok.

2863